

25.8x33.18	1	עמוד 31	השבוע	10/05/2024	90186882-2
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790					

זיכרון
בזמן
אמת

אראל סג"ל

צילום: שלומי צ'רקה

לפני הזריחה החושך סמיך יותר

להיסטוריה. הרע הוא המחיה. ותמיד יש מחיה. ואנחנו כאן תמיד, כדי לזכור אותנו.

כי את החלופה בכינו בשבוע שעבר. החלופה איומה. יהודי נורה, עלוב ותלוש, יהודי ללא בית, ללא מולדת, ללא מגן. ולכן הקרבה שבין יום השואה והגבורה לבין יום הזיכרון ויום העצמאות מדויקת, והשנה אפילו עוד יותר. כי בשמחת תורה קיבלנו תזכורת בשירי האושוויץ שלנו. כי לפני הזריחה החושך סמיך יותר. כי יש מחיר כבד עבור חזרתו של עם ישראל אל תוך דפי ההיסטוריה. "ותשקוט הארץ 40 שנה" לא יקרה. עבור הריבונות בארצנו שילמנו, אנו משלמים ונשלם בדם. זה אכזרי, זה מזעזע, אבל אין פטנט אחר. אם אין אני לי - מי לי.

לא מבינים את המחיר

הרצל כתב ש"הציונות היא אידיאל אינ-סופי". הציונות היא אידיאל אינ-סופי, כי כל עוד היהודים קיימים, המשימה העליונה היא להבטיח את שרידותם, לא רק כפרטים, אלא כעם ריבוני. המשימה הזו היתה לפנינו, ונוריש אותה לילדינו ולנכדינו. זו לא בשורה פסימית, זו הבשורה הכי אופטימית שיש. עריף לחיות לנצח על חרבנו, מאשר ליפול עם עלה זית ביד. אבל כדי לשרוד, צריך לזכור שהשרידות אינה מובטחת. גם מבחוץ, אך גם מבפנים.

ונתן אלתרמן נתן בו סימנים: "אז אמר השטן: הנצור הזה איך אוכל לו. איתו האומץ וכישרון המעשה וכלי מלחמה ותושייה עצה לו. ואמר: לא אטול את כוחו ולא רסן אשים ומתג ולא מורד אביא בתוכו, ולא ידיו ארפה כמקדם, רק זאת אעשה: אכהו מוחו ושכח שאיתו הצדק. כך דיבר השטן וכמו חוורו שמיים מאימה בראותם אותו בקומו לבצע המזימה". הימים הללו הם ימים נוראים. גאולה, חורבן ותקומה בתוך תוהו ובוהו של עולם מעוות וצבוע. כן, יש בינינו רשעים השואלים מה העבודה הזאת לכם. אלו הלועגים ל"אחרות ישראל" ושוחטים פרות קדושות של אחרים. לא של עצמם, חלילה. אבל מה לנו מניכור מהתרסה ומלעג בימים כאלו. ימים נוראים שבין יום השואה, יום הזיכרון ויום העצמאות. אנחנו חושבים שאנחנו מבינים את המחיה. אנחנו לא מבינים. אנחנו לא מעלים על הדעת את גודל הכאב וההקרבה.

כי בבוקר שאחרי יום הזיכרון, השמש תזרח בשמיים ודופק העולם יפעם על פי חוקים שלנצח יתעצו באדם. ולנו, המביטים מהצה, הצער ידהה ויישכח, אולם מי שאיבד את היקר לו מכל, רק הוא יחיה בתוך תוגה שאין לה סוף. כל בוקר יביא עימו את הידיעה המזעזעת.

● יהי זכרם ברוך.

הרצל כתב ש"הציונות היא אידיאל אינ-סופי". הציונות היא אידיאל אינ-סופי, כי כל עוד היהודים קיימים, המשימה העליונה היא להבטיח את שרידותם, לא רק כפרטים, אלא כעם ריבוני. המשימה הזו היתה לפנינו, ונוריש אותה לילדינו ולנכדינו. זו לא בשורה פסימית, זו הבשורה הכי אופטימית שיש. עריף לחיות לנצח על חרבנו, מאשר ליפול עם עלה זית ביד. אבל כדי לשרוד, צריך לזכור שהשרידות אינה מובטחת. גם מבחוץ, אך גם מבפנים.

"ריבוננו של עולם! השומע צעקה מעמקי שאול תחתיות ומתחתיו. שמע צעקתי ונאקתי ואנחתי המרה מאור, הכבדה מאור, העמוקה מאור. פתח פיך לאילם כמוני, למרוחק כמוני. עורני לפרוש את לבבי המר לפניך. כי נפשי מרה לי מאודימאור, עד אשר איני יודע איך אני יכול לחיות ולהתקיים אפילו שעה אחת מעוצם מרירות ליבי" (רבי נחמן מברסלב). ריבוננו של עולם! אני פונה אליך במילים של רבי נחמן כי צר לי ומר לי. ולפעמים רוחי טרופה ומסוכסכת, ואפילו שוגה בערפילי כפירה. כי לפי עמים נפשי משובשת ושפתותיי מגמגמות, ואין בי בכלל מילים ואני רק רוצה לצעוק לך בצווחה גדולה. אתה, שיודע כל, שמכיר אותי - אני מבקש ממך שתפיח בי את המילים הנכונות, את האמונה ואת תעצומות הנפש. כי הנה שוב עולות הקלישאות, כי כל מאמר חגיגי על יום הזיכרון יהיה רצוף בקלישאות. אבל החיים הם קלישאה. וגם זו קלישאה. ומצד שלישי, קלישאות הן סכנה מדומה כמו מוות במשחק מחשב, לא כמו המוות הסופי בהחלט.

לכן אי אפשר בלי קלישאות. לפיכך יעמדו הקלישאות על מכונן, בפשט, בדרש ובסוד. כי כיצד אפשר לומר זאת אחרת. ריבוננו של עולם! אתה באמת לוקח את הכי טובים. את היפים, את האמיצים, את אלו שלא טעמו טעם חטא. את אלו שלא גזלו ולא עשקו, שלא פשעו. את אלו שנתנו את היקר מכל, את חייהם, למען כולנו.

אוי, ריבוננו של עולם, תעזור לי שלא להחציף פנים ולהגיד על הארמה הזו, הארמה שלך שנתת לנו בכרית, כי מקוללת היא. ארמה צמאת דם. ארמה שותקת ורעה. זו הארמה, ריבוננו של עולם, שאנו זורעים בה את ילדינו התמימים וקוצרים סופה רעה. גואלנו, אחרון על עפר יקום, תן בנו תקווה לדעת שכל זמן שהנשמה בקרבנו, תשועתך כהרף עין.

ריבוננו של עולם, בתפילת האשכבה אנו אומרים: "מלך מלכי המלכים ברחמי יסתירהו בצל כנפיו ובסתר אוהלו, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו, ולקץ הימין יעמידהו ומנחל עדניו ישקהו". ואני אומר לך ריבוננו של עולם, אני אוסף האטומים שאתה בראת ונפתח נשמה בקרבנו, אני אומר לך - לקחת מלאכים לחסות בסתר אוהלך. באו לעולם טהורים והסתלקו טהורים. ואחרי שדיברנו כלפי שמיא, נרד ארצה. במדרש שמעוני על תהילים נאמר: "משל למה הדבר דומה: לאב ובנו שהיו מהלכים בדרך. נתיגע הבן ואמר לאביו: אבא, היכן היא המדינה? אמר לו: בני, סימן זה יהא בידך - אם ראית בית קברות לפניך, הרי המדינה קרובה לך". או כפי שאמר זאב ז'בוטינסקי: "אין כובשים את ההר אם אין קבר במורד".

היין והיאנג, אין רע בלי טוב, ונדמה שאין צורך להבהיר נקודה זו. והטוב הוא המדינה היהודית העצמאית, הטוב הוא הריבונות של עם שחור